

**RAAD VAN
DE EUROPESE UNIE**

**Brussel, 30 mei 2012 (30.05)
(OR. fr)**

10575/12

AGRI 357

INGEKOMEN DOCUMENT

van:	de heer Jordi AYET PUIGARNAU, directeur, namens de secretaris-generaal van de Europese Commissie
ingekomen:	11 mei 2012
aan:	de heer Uwe CORSEPIUS, secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie

Nr. Comdoc.:	COM(2012) 212 final
Betreft:	VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD over de toepassing van Verordening (EG) nr. 834/2007 van de Raad inzake de biologische productie en de etikettering van biologische producten

Hierbij gaat voor de delegaties Commissiedocument COM(2012) 212 final

Bijlage: COM(2012) 212 final

EUROPESE COMMISSIE

Brussel, 11.5.2012
COM(2012) 212 final

**VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE
RAAD**

**over de toepassing van Verordening (EG) nr. 834/2007 van de Raad inzake de
biologische productie en de etikettering van biologische producten**

INHOUDSOPGAVE

1.	Inleiding	3
2.	Het toepassingsgebied van de verordening	4
2.1.	Grootkeukens	4
2.2.	Textielproducten en cosmetische producten	5
3.	Verbod op het gebruik van GGO's in de biologische productie	6
3.1.	Algemene ervaring met het verbod op het gebruik van GGO's	7
3.2.	Beschikbaarheid van niet door GGO's geproduceerde producten.....	9
3.3.	De verkopersverklaring	9
3.4.	De haalbaarheid van specifieke tolerantiedrempels (voor de onvoorziene en technisch niet te voorkomen aanwezigheid van GGO's) en de gevolgen daarvan voor de biologische sector	10
4.	De werking van de interne markt en het controlesysteem	10
5.	De toepassing van de invoerregeling	11
5.1.	Invoer in het kader van de gelijkwaardigheidsregeling	12
5.1.1.	Erkenning van derde landen voor gelijkwaardigheidsdoeleinden.....	12
5.1.2.	Erkenning van controleorganen en controlerende autoriteiten voor gelijkwaardigheidsdoeleinden.....	13
5.2.	Invoer in het kader van de overeenstemmingsregeling	14
5.3.	Het controlecertificaat	14
6.	Conclusies	15
	BIJLAGE.....	17

VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

over de toepassing van Verordening (EG) nr. 834/2007 van de Raad inzake de biologische productie en de etikettering van biologische producten

1. INLEIDING

In 2009 nam biologische landbouw in de EU een oppervlakte van 8,6 miljoen hectare voor haar rekening. Dit komt overeen met 4,7 % van de oppervlakte cultuurgrond in de EU-27. In de periode 2006-2009 groeide de sector jaarlijks gemiddeld met 7,7 % in de EU-15 en met 13 % in de EU-12 (in 2009 lag 81 % van het volledige biologische areaal in de EU-15). Ongeveer 197 000 bedrijven hielden zich in 2008 bezig met biologische landbouw, m.a.w. 1,4 % van alle landbouwbedrijven in de EU-27. Geraamd wordt dat in 2007 2 % van de totale uitgaven die in de EU-15 voor levensmiddelen werden gedaan, naar de biologische sector is gegaan¹.

Het EU-rechtskader met betrekking tot biologische levensmiddelen en biologische landbouw is vastgelegd in Verordening (EG) nr. 834/2007 van de Raad² en de daarbij behorende uitvoeringsverordeningen van de Commissie: Verordening (EG) nr. 889/2008³ en Verordening (EG) nr. 1235/2008⁴.

Al zeer vroeg in de ontstaansgeschiedenis van Verordening (EG) nr. 834/2007 (hierna "de verordening" genoemd") wees de Raad op de dynamische manier waarop de biologische sector zich ontwikkelt, en vroeg hij dat een aantal onderwerpen in de toekomst zou worden herbekeken in het licht van de ervaring die inmiddels met de toepassing van de nieuwe voorschriften zou zijn opgedaan. In artikel 41 van de verordening is bepaald om welke onderwerpen het meer bepaald gaat:

- (a) het toepassingsgebied van de verordening zelf, met name wat door grootkeukens bereide biologische levensmiddelen betreft;

¹ Meer gegevens en feiten over de biologische landbouw zijn te vinden in een uit 2010 daterende publicatie van de Commissie: "An analysis of the EU organic sector", die beschikbaar is op het volgende adres:
http://ec.europa.eu/agriculture/organic/files/eu-policy/data-statistics/facts_en.pdf

² Verordening (EG) nr. 834/2007 van de Raad van 28 juni 2007 inzake de biologische productie en de etikettering van biologische producten en tot intrekking van Verordening (EEG) nr. 2092/91, PB L 189 van 20.7.2007, blz. 1.

³ Verordening (EG) nr. 889/2008 van de Commissie van 5 september 2008 tot vaststelling van bepalingen ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 834/2007 van de Raad inzake de biologische productie en de etikettering van biologische producten, wat de biologische productie, de etikettering en de controle betreft, PB L 250 van 18.9.2008, blz. 1.

⁴ Verordening (EG) nr. 1235/2008 van de Commissie van 8 december 2008 houdende bepalingen ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 834/2007 van de Raad wat de regeling voor de invoer van biologische producten uit derde landen betreft, PB L 334 van 12.12.2008, blz. 25.

- (b) het verbod op het gebruik van GGO's, met inbegrip van de beschikbaarheid van niet door GGO's geproduceerde producten, de verkopersverklaring, de haalbaarheid van specifieke tolerantiedrempels en de gevolgen daarvan voor de biologische sector;
- (c) de werking van de interne markt en het controlesysteem, waarbij met name wordt nagegaan of de gevestigde praktijken niet tot oneerlijke mededinging leiden of de productie en het op de markt brengen van biologische producten hinderen.

In dit verslag maakt de Commissie een inventaris op van de ervaring die met de verordening is opgedaan sinds de dag waarop zij van toepassing is geworden, nl. 1 januari 2009.

Met name de drie hoofdonderwerpen die hierboven zijn opgesomd, zullen worden belicht. Daarnaast zal aandacht worden besteed aan een aantal andere belangrijke thema's die momenteel met de lidstaten en de belanghebbende partijen worden besproken.

Om een beter beeld te krijgen van de ervaring die tot dusverre met de verordening is opgedaan, heeft de Commissie de leden van de raadgevende groep biologische landbouw een vragenlijst toegestuurd met het verzoek deze te bezorgen aan hun lidstaat en aan de belanghebbende partijen. In maart 2011 hadden in totaal zesentwintig lidstaten en elf belanghebbenden hun antwoorden op de vragenlijst ingestuurd. Dit verslag is voor een zeer groot deel gebaseerd op die reacties.

2. HET TOEPASSINGSGEBIED VAN DE VERORDENING

Uitgaande van de verordening zijn gedetailleerde productievoorschriften vastgesteld voor sectoren waarop nog geen geharmoniseerde regels van toepassing waren⁵. Zo zijn tot nu toe uitvoeringsvoorschriften voor biologische aquacultuur, met inbegrip van zeewier, en voor biologische gist afgerond en gepubliceerd. Aan de voorschriften voor biologische wijnbereiding en biologisch diervoeder, daarentegen, werd ten tijde van het opstellen van dit verslag nog steeds gewerkt. Voor bepaalde sectoren, ten slotte, zoals pluimveeteelt en kasteelt, zijn de bestaande productievoorschriften nog niet aan een herziening onderworpen.

In dit hoofdstuk wordt dieper ingegaan op de ervaring met grootkeukens en op de vraag of textielproducten en cosmetische producten in de regelgeving moeten worden opgenomen. Punten zoals de biologische certificering van bepaalde producten die weliswaar niet in bijlage I bij het Verdrag zijn opgenomen maar wel nauw in verband staan met in bijlage I bij het Verdrag opgenomen producten of met de plattelandseconomie, zoals bijenwas, essentiële oliën of maté, worden hier niet diepgaand behandeld, maar de Commissie beseft wel dat behoefte bestaat aan verduidelijking van de vraag of deze producten – mits geproduceerd volgens de verordening – mogen worden gecertificeerd als producten die in overeenstemming zijn met de verordening.

2.1. Grootkeukens

Zowel in de particuliere als in de openbare sector worden in restaurants, ziekenhuizen, kantines en andere levensmiddelenbedrijven steeds vaker biologische producten bereid. De

⁵ Zoals biologische wijn, biologische aquacultuur, met inbegrip van zeewier, en biologische gist.

cateringsector omvat de meest uiteenlopende soorten bedrijven, gaande van kleine restaurants tot grotere cateringketens.

Toen de verordening nog in de steigers stond, vond men het te vroeg dag om de cateringsector in het toepassingsgebied op te nemen; er kon worden volstaan met de bescherming van vermeldingen die verwijzen naar de biologische productie, zo werd geoordeeld. Hoe dan ook vallen grootkeukens al onder de EU-regelgeving over hygiëne en etikettering van levensmiddelen, op grond waarvan etiketteringsvermeldingen die naar productiemethoden verwijzen, de consument niet mogen kunnen misleiden⁶.

Zeven lidstaten hebben nationale voorschriften in dit verband ingevoerd; tien andere passen particuliere normen toe. Deze regels hebben betrekking op de certificering van ingrediënten, gerechten, menu's of volledige cateringdiensten. De lidstaten die een controleregeling hadden vastgesteld, hebben geen specifieke problemen gerapporteerd. Wel hebben verschillende lidstaten gemeld dat bij hen op nationaal of regionaal niveau wordt nagedacht over plannen om de grootkeukensector te reglementeren.

De meeste lidstaten zijn er geen voorstander van dat grootkeuken-diensten op korte termijn worden opgenomen in het toepassingsgebied van de EU-verordening over de biologische productie – niet alleen omdat dit de complexiteit van de regelgeving in de hand zou kunnen werken, maar ook omdat deze diensten slechts plaatselijk actief zijn en de handel dus weinig gevolgen zou ondervinden van de integratie van deze diensten in de verordening. De Commissie concludeert dat momenteel geen behoefte bestaat aan uitbreiding van het toepassingsgebied van de verordening tot grootkeuken-diensten, maar zal de ontwikkelingen in deze sector wel op de voet volgen.

2.2. Textielproducten en cosmetische producten

De afgelopen jaren is de markt voor textielproducten en cosmetische producten die voorzien zijn van een verwijzing naar de biologische productie, aanzienlijk uitgebreid. Er zijn ook particuliere certificeringsregelingen voor deze producten ontwikkeld. Het EU-regelgevingskader voor biologische producten is echter uitsluitend van toepassing op een reeks landbouwproducten⁷ (met name niet-verwerkte landbouwproducten of verwerkte landbouwproducten bestemd voor voedingsdoeleinden) en strekt zich dus niet uit tot deze twee productcategorieën. Hoewel zowel de textiel- als de cosmeticasector algemeen wordt beschouwd als een waardevolle afzetmarkt voor biologisch geproduceerde grondstoffen, is in de biologische productiesector een debat ontstaan over de vraag of de geloofwaardigheid van de vermelding "biologisch" (zoals gebruikt voor levensmiddelen) niet op de helling komt te staan als ook op landbouwproducten die buiten het toepassingsgebied van de verordening vallen, wordt verwezen naar de biologische productie. Bovendien mag niet uit het oog worden verloren dat niet-landbouwproducten slechts systematisch in de verordening kunnen worden geïntegreerd als de verordening ingrijpend wordt gewijzigd.

⁶ Richtlijn 2000/13/EG.

⁷ Zie de lijst in artikel 1, lid 2, van Verordening (EG) nr. 834/2007 van de Raad van 28 juni 2007 inzake de biologische productie en de etikettering van biologische producten, PB L 189 van 20.7.2007, blz. 1.

De EU-wetgeving over textiel gaat veeleer over textielvezelbenamingen en etikettering van textielproducten dan over de productiemethoden⁸. Deze voorschriften zijn onlangs herzien⁹ met als doel het wetgevingkader in die sector te vereenvoudigen en te verbeteren. In het kader van de vrijwillige regeling inzake de EU-milieukeur¹⁰ zijn bovendien criteria voor textielproducten vastgesteld¹¹. Om een voorbeeld te geven: voor katoen geldt dat indien 95 % van het betrokken product biologisch is geteeld, de vermelding "biologisch katoen" mag worden aangebracht.

In tal van cosmeticaproducten zijn agrarische grondstoffen verwerkt, zoals plantaardige oliën en plantenextracten. Het gebruik van beweringen op cosmetica is gereguleerd in de EU-wetgeving over cosmetische producten¹². Voorts worden gemeenschappelijke criteria ontwikkeld¹³ voor alle soorten beweringen die met betrekking tot cosmetica worden gebruikt, zoals "natuurlijk en biologisch".

Naar mening van de Commissie kan het nuttig zijn na te gaan welke mogelijkheden de EU-wetgeving biedt om de bescherming die samenhangt met het gebruik van de vermelding "biologisch", uit te breiden tot textielproducten en cosmetische producten.

3. VERBOD OP HET GEBRUIK VAN GGO'S IN DE BIOLOGISCHE PRODUCTIE

Een van de in de verordening vastgelegde leidende beginselen van de biologische productie is het verbod op het gebruik van:

- genetisch gemodificeerde organismen of GGO's¹⁴;
- met GGO's geproduceerde¹⁵ producten, of
- door GGO's geproduceerde¹⁶ producten.

⁸ Richtlijn 2008/121/EG.

⁹ Verordening (EU) nr. 1007/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 27 september 2011 betreffende textielvezelbenamingen en de desbetreffende etikettering en merking van de vezelsamenstelling van textielproducten.

¹⁰ Verordening (EG) nr. 66/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 betreffende de EU-milieukeur.

¹¹ Beschikking van de Commissie van 9 juli 2009 (2009/567/EG).

¹² Artikel 20 van Verordening (EG) nr. 1223/2009 van de Raad, PB L 342 van 22.12.2009.

¹³ ISO/NP 16128.

¹⁴ Voor de definitie van "genetisch gemodificeerd organisme (GGO)": zie Richtlijn 2001/18/EG. Voorbeelden: planten en zaden van genetisch gemodificeerde soja en maïs.

¹⁵ "Met GGO's geproduceerd": geheel of gedeeltelijk afgeleid van GGO's maar geen GGO's bevattend en niet uit GGO's bestaand (artikel 2, punt u)).

Voorbeelden: olie, zetmeel of eiwitten, afkomstig van genetisch gemodificeerde soja of maïs en geen genetisch gemodificeerde DNA bevattend.

¹⁶ "Door GGO's geproduceerd": afgeleid door gebruik te maken van een GGO als laatste levend organisme in het productieproces, maar geen GGO's bevattend, niet uit GGO's bestaand, noch met GGO's geproduceerd (artikel 2, punt v)).

Dergelijke producten worden beschouwd als niet verenigbaar met het concept van de biologische productie en met het beeld dat de consument heeft van biologische producten.

In de praktijk betekent dit dat GGO's en met of door GGO's geproduceerde producten in de biologische productie niet mogen worden gebruikt als voedingsmiddel, diervoeder, technische hulpstof, gewasbeschermingsmiddel, meststof, bodemverbeteraar, zaad, vegetatief teeltmateriaal, micro-organisme of dier. De enige uitzondering op deze regel zijn de diergeneesmiddelen (zoals vaccins).

Aangezien de biologische systemen niet volledig afgescheiden zijn van de algemene productieketen kan een lage of accidentele aanwezigheid van GG-gewassen in niet-GG-landbouwsystemen, zoals de biologische landbouw, niet volledig worden uitgesloten gedurende de teelt, de oogst, het vervoer, de opslag en de verwerking. Bronnen van mogelijke vermenging met GGO's zijn onzuiverheden in het zaaigoed, kruisbestuiving, verwilderde planten en oogst- en opslagmethoden. Vermenging met GGO's kan ook worden veroorzaakt door toevoegingsmiddelen voor voeding en diervoeder, die vaak met of door GGO's worden geproduceerd.

De vorige verordening, Verordening (EEG) nr. 2092/91¹⁷, bevatte weliswaar dezelfde bepalingen inzake het verbod van GGO's, maar ging voorbij aan het thema van de onbedoelde aanwezigheid van sporen van GGO's. Bij gebrek aan specifieke voorschriften golden de horizontale regels van de verordening over genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders¹⁸ dus tevens voor producten die in de biologische landbouw werden gebruikt. In de desbetreffende verordening is een algemene etiketteringsdrempel van 0,9 % vastgesteld voor de onvoorziene of technisch niet te voorkomen aanwezigheid van GGO's of met GGO's geproduceerde producten¹⁹.

In het verlengde van die bepaling is in de verordening verduidelijkt dat de algemene voorschriften inzake de niet te voorkomen aanwezigheid van GGO's van toepassing zijn. Bovendien bevat artikel 9, lid 3, van de verordening specifieke bepalingen over wat de bio-marktdeelnemer moet doen om de aanwezigheid van GGO's in biologische producten te voorkomen. De leidende beginselen komen erop neer dat moet worden gestreefd naar een zo laag mogelijke onvoorziene aanwezigheid van GGO's in biologische producten (overweging 10) en dat tegelijkertijd moet worden voorkomen dat de bio-marktdeelnemers onnodige beperkingen en extra lasten opgelegd krijgen.

3.1. Algemene ervaring met het verbod op het gebruik van GGO's

Uit de antwoorden op de al vermelde vragenlijst blijkt dat de lidstaten geen noemenswaardige problemen hebben gehad met het toezicht op het systeem om het verbod op het gebruik van

Voorbeelden: toevoegingsmiddelen voor voeding en diervoeder (voornamelijk vitamines en aminozuren) en technische hulpstoffen (voornamelijk enzymen), geproduceerd door genetisch gewijzigde micro-organismen (zoals bacteriën en schimmels).

¹⁷ Verordening (EEG) nr. 2092/91 van de Raad van 24 juni 1991 inzake de biologische productiemethode en aanduidingen dienaangaande op landbouwproducten en levensmiddelen.

¹⁸ Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 22 september 2003 inzake genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders, PB L 268 van 18.10.2003, blz. 1-23, artikel 12, lid 2.

¹⁹ Voor zaad is geen drempel vastgesteld.

GGO's te controleren. Wél is diervoeder naar voren gekomen als een risicoproduct wat de onvoorziene aanwezigheid van GGO's betreft. Voor soja en maïs, zo werd gerapporteerd, zijn in enkele gevallen zeer lage concentraties toegestane GGO's geconstateerd (minder dan 0,1 %). De marktdeelnemers hebben aanzienlijke inspanningen geleverd en gemeenschappelijke initiatieven ontplooid om de onvoorziene aanwezigheid van GGO's in biologische producten uit te schakelen. Er zij op gewezen dat de marktdeelnemers de kosten van deze preventieve maatregelen op zich nemen.

In sommige lidstaten zijn specifieke instrumenten voor risicobeoordeling en risicobeheer ontwikkeld om de besluitvorming over aanvullende steekproeven en controlebezoeken volgens een vaste procedure te laten verlopen. De Commissie zal de ontwikkeling van deze instrumenten volgen en eventueel een voorstel doen om ze in de hele EU toe te passen.

Wat coëxistentie betreft, komt de Commissie in haar verslag aan de Raad en het Europees Parlement inzake de coëxistentie van genetisch gemodificeerde gewassen met conventionele en biologische landbouw²⁰ tot de conclusie dat GG-gewassen geen aanwijsbare schade hebben toegebracht aan de bestaande niet-GG-landbouw. Bovendien heeft de Commissie op 13 juli 2010 een aanbeveling²¹ inzake richtsnoeren voor de ontwikkeling van nationale coëxistentiemaatregelen om de onbedoelde aanwezigheid van GGO's in conventionele en biologische gewassen te vermijden, aangenomen waarin wordt erkend dat de mogelijke inkomstenderving voor producenten van bijzondere landbouwproducten, zoals biologische producten, te wijten kan zijn aan de aanwezigheid van sporen van GGO's in gehalten die zelfs nog lager liggen dan de in de EU-wetgeving vastgelegde drempel voor de etikettering van GGO's, i.e. 0,9 %. In deze aanbeveling wordt eveneens erkend dat de vermenging van GGO's specifieke gevolgen heeft, zowel voor de producenten van bijzondere producten, zoals biologische landbouwers, als voor de eindverbruiker aangezien deze productie vaak duurder uitvalt aangezien strengere segregatie-inspanningen ter vermijding van de aanwezigheid van GGO's nodig zijn om de bijbehorende prijspremie te garanderen. De Commissie heeft in hetzelfde verband een voorstel voor een verordening aan het Europees Parlement en de Raad overgelegd die, eenmaal vastgesteld, de lidstaten in de gelegenheid stelt om de teelt van GGO's op hun grondgebied te beperken of te verbieden²².

Voorts heeft het Hof van Justitie onlangs, in de gevoegde zaken C-58/10 tot en met C-68 Monsanto, Verordening (EG) nr. 1829/2003 inzake genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders in die zin geïnterpreteerd dat wanneer een lidstaat vrijwaringsmaatregelen vaststelt, alleen artikel 34 van die verordening van toepassing is op bestaande producten waarvoor al een vergunning is afgegeven op grond van Richtlijn 2001/18/EG. Het Hof van Justitie heeft (in zaak 442-09) tevens aangegeven hoe Verordening (EG) nr. 1829/2003 moet worden geïnterpreteerd in het geval genetisch gewijzigd stuifmeel in honing. De Commissie

²⁰ COM(2009) 153 definitief van 2.4.2009: Verslag van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement inzake de coëxistentie van genetisch gemodificeerde gewassen met conventionele en biologische landbouw.
http://ec.europa.eu/agriculture/gmo/coexistence/index_nl.htm

²¹ Aanbeveling 2010/C 200/01 van de Commissie, PB C 200 van 22 juli 2010, blz. 1.
<http://ecob.jrc.ec.europa.eu/documents/CoexRecommendation.pdf>

²² COM(2010) 375 definitief van 13.7.2010. Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2001/18/EG wat betreft de mogelijkheid voor de lidstaten om de teelt van GGO's op hun grondgebied te beperken of te verbieden.

buigt zich momenteel, samen met de lidstaten, over het arrest en de impact ervan, onder meer op coëxistentie.

3.2. Beschikbaarheid van niet door GGO's geproduceerde producten

De vitamines, enzymen en aminozuren die tegenwoordig in de levensmiddelenindustrie worden gebruikt, zijn zeer vaak afkomstig van genetisch gewijzigde micro-organismen en mogen bijgevolg niet worden ingezet in de biologische productie.

In het kader van de uitzonderlijke productievoorschriften biedt de verordening de Commissie de mogelijkheid om van het verbod op het gebruik van door GGO's geproduceerde producten af te wijken wanneer het nodig is additieven voor levensmiddelen en diervoeders, evenals andere stoffen te gebruiken die alleen in een door GGO's geproduceerde vorm op de markt beschikbaar zijn. De Commissie heeft tot dusverre nog geen afwijkingen toegestaan.

Dit neemt niet weg dat geregeld wordt gerapporteerd dat bepaalde stoffen uitsluitend in een door GGO's geproduceerde vorm beschikbaar zijn, zoals vitamine B2 (riboflavine), vitamine B12 (cobalamine) en de enzymen chymosine (voor de kaasbereiding) en fytase (voor diervoeders). De Commissie zal deze situatie dan ook op de voet volgen en zal zo nodig adequate maatregelen voorstellen.

3.3. De verkopersverklaring

Bio-marktdeelnemers moeten erop toezien dat de productiemiddelen die zijn voor hun productieprocessen nodig hebben, geen GGO's zijn of niet met of door GGO's zijn geproduceerd. Krachtens artikel 9, lid 2, van de verordening mogen marktdeelnemers vertrouwen op de etikettering van het product of enig ander begeleidend document dat overeenkomstig Richtlijn 2001/18/EG²³, Verordening (EG) nr. 1829/2003²⁴ of Verordening (EG) nr. 1830/2003²⁵ is aangebracht of verstrekt, tenzij zij over andere informatie beschikken die erop wijst dat de etikettering van de betrokken producten niet met voornoemde verordeningen in overeenstemming is, bijvoorbeeld wanneer de etiketteringdrempel van 0,9 % voor de onvoorziene aanwezigheid van GGO's is overschreden.

Andere door en met GGO's geproduceerde producten dan levensmiddelen of diervoeders vallen niet onder de GGO-regelgeving en hoeven dus niet te voldoen aan etiketterings- en traceerbaarheidsvoorschriften. In dergelijke gevallen moet de bio- marktdeelnemer krachtens artikel 9, lid 3, van de verordening van de verkoper een bevestiging of een verklaring²⁶

²³ Richtlijn 2001/18/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 maart 2001 inzake de doelbewuste introductie van genetisch gemodificeerde organismen in het milieu en tot intrekking van Richtlijn 90/220/EEG van de Raad - Verklaring van de Commissie, PB L 106 van 17.4.2001, blz. 1-39.

²⁴ Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 22 september 2003 inzake genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders, PB L 268 van 18.10.2003, blz. 1-23.

²⁵ Verordening (EG) nr. 1830/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 22 september 2003 betreffende de traceerbaarheid en etikettering van genetisch gemodificeerde organismen en de traceerbaarheid van met genetisch gemodificeerde organismen geproduceerde levensmiddelen en diervoeders en tot wijziging van Richtlijn 2001/18/EG, PB L 268 van 18.10.2003, blz. 24-28.

²⁶ In artikel 69 van Verordening (EG) nr. 889/2008 wordt verwezen naar het model van deze verkopersverklaring dat is opgenomen in bijlage XIII bij die verordening.

verlangen die wordt ondertekend door de leverancier van de producten. In dat document moet de verkoper verklaren dat zijn product niet met of door GGO's is vervaardigd.

De verkopersverklaring dient te worden beschouwd als een door de leverancier aangegane rechtsgeldige verbintenis. Uit verklaringen van de belanghebbende partijen blijkt echter dat tal van bedrijven de functie van deze verklaring niet volledig juist inschatten en het document soms weigeren te gebruiken of net al te nonchalant ondertekenen. Sommige lidstaten hebben naar eigen zeggen als gevolg van technische en analytische beperkingen moeite om te verifiëren of een bepaalde verklaring betrouwbaar is.

De Commissie concludeert hieruit dat twijfel bestaat over zowel de betrouwbaarheid als de doelmatigheid van de verkopersverklaring en dat deze kwestie verder moet worden onderzocht.

3.4. De haalbaarheid van specifieke tolerantiedrempels (voor de onvoorziene en technisch niet te voorkomen aanwezigheid van GGO's) en de gevolgen daarvan voor de biologische sector

Nagenoeg alle lidstaten en de meeste belanghebbende partijen, zo blijkt uit de antwoorden op de vragenlijst, zijn van mening dat het huidige rechtskader voldoende garanties biedt op het vlak van het verbod op het gebruik van GGO's in de biologische productie. De regelgeving garandeert namelijk dat in producten die worden afgezet zonder een verwijzing naar GGO's op het etiket, de eventuele aanwezigheid van GGO's onvoorzien en technisch niet te voorkomen is en in geen geval de grens van 0,9 % overschrijdt. Enkele lidstaten geven, wat het detectieniveau betreft, de voorkeur aan een specifieke drempel voor producten die in de biologische productie worden gebruikt, in de vorm van een kwantificeringsdrempel van 0,1 %²⁷ tot 0,3 %.

In een vijftal lidstaten worden particuliere certificeringsregelingen toegepast om een onvoorziene of technisch niet te voorkomen aanwezigheid van GGO's in biologische producten te certificeren die lager ligt dan het algemene niveau van 0,9 %. De controles, zo blijkt uit de rapportage, zijn vooral gericht op soja, maïs, koolzaad, rijst en vlas.

Er kan worden geconcludeerd dat een meerderheid voorstander is van het behoud van de drempel van 0,9 % voor de onvoorziene aanwezigheid van GGO's in biologische producten. Invoering van een specifieke drempel zou niet alleen de regelgeving complexer maken, maar ook de kosten voor zowel producent als consument opdrijven.

4. DE WERKING VAN DE INTERNE MARKT EN HET CONTROLES YSTEEM

Een nieuw element in de verordening dat de werking van de interne markt zou kunnen beïnvloeden, is het verplichte gebruik van het EU-logo op alle in de EU geproduceerde producten²⁸. Deze verplichting is van toepassing sinds 1 juli 2010, met een overgangsperiode die op 30 juni 2012 afloopt. Hoewel in alle billijkheid kan worden gesteld dat de invoering van deze verplichting zeer goed is verlopen (getuige, onder meer, de toenemende

²⁷ Momenteel is 0,1 % de kleinst mogelijke aanwezigheid van GGO's die op betrouwbare wijze kan worden gekwantificeerd.

²⁸ Ingevoerd bij Verordening (EU) nr. 271/2010 van de Commissie, PB L 84 van 31.3.2010.

zichtbaarheid van het logo op een hele reeks uiteenlopende producten), is het in deze fase onmogelijk om de impact ervan volledig in te schatten.

Het controlesysteem, zoals toegepast in 2009 en 2010, veroorzaakt geen noemenswaardige problemen voor de soepele werking van de interne markt voor biologische producten, aldus de lidstaten. Toch heeft een aantal lidstaten en belanghebbende partijen erop gewezen dat de EU-wetgeving op verschillende manieren wordt gelezen en geïnterpreteerd en dat de wijze van tenuitvoerlegging van de bio-regelgeving dus in de hele Unie moet worden geharmoniseerd en in sommige gevallen vereenvoudigd. In 2010 telde de EU maar liefst 199 controlerende autoriteiten en controleorganen die belast waren met de toepassing van het controlesysteem voor de biologische landbouw.

In het belang van de transparantie heeft de Commissie Verordening (EU) nr. 426/2011²⁹ vastgesteld om de lidstaten ertoe te verplichten met ingang van 1 januari 2013 een bijgewerkte lijst van marktdeelnemers openbaar te maken. Wat onregelmatigheden en inbreuken betreft, vindt de Commissie dat de lidstaten doorgaans weliswaar adequate maatregelen nemen, maar dat de uitwisseling van informatie, en met name de tijdige indiening en de volledigheid daarvan, in dergelijke gevallen nog voor verbetering vatbaar is.

Groeps certificering van kleine bio-producenten die in de Unie nauw samenwerken, kon bij sommige lidstaten en belanghebbende partijen op belangstelling rekenen, aangezien een dergelijke regeling de afzet door deze producenten vergemakkelijkt. Alle respondenten onderstreepten echter dat een dergelijke regeling waterdicht moet worden gemaakt, wil men de betrouwbaarheid en de doeltreffendheid van de controles garanderen of verbeteren.

De Commissie ziet in dat het controlesysteem voor verbetering vatbaar is en zal samen met de lidstaten erraan blijven werken. Aangezien de Rekenkamer onlangs een audit van de biologische productie en de etikettering van biologische producten heeft verricht (het verslag hierover zal naar verwachting begin 2012 worden bekendgemaakt), zal de Commissie zich bij haar werk in dit verband laten leiden door de bevindingen van die audit. De diensten van de Commissie en de lidstaten proberen momenteel tot een gemeenschappelijke interpretatie van alle bestanddelen van het controlesysteem te komen, met name wat betreft het verband tussen de specifieke wetgeving over de biologische productie en de algemene wetgeving over officiële controles van levensmiddelen en diervoeders (Verordening (EG) nr. 882/2004³⁰) en een actiever toezicht van de bevoegde autoriteiten in de lidstaten en in erkende derde landen, onder meer in de vorm van door het Voedsel- en Veterinair Bureau uitgevoerde audits. De Commissie zal niet aarzelen inbreukprocedures in te leiden wanneer de controlesystemen niet in overeenstemming zijn met de wetgeving van de EU.

5. DE TOEPASSING VAN DE INVOERREGELING

De EU is samen met de VS marktleider in biologische producten en afzetgebied voor de uitvoer van dergelijke producten uit tal van derde landen, en tekent voor 95 % van de mondiale verkoop van biologische producten. In de verordening zijn bepalingen en

²⁹ PB L 113 van 3.5.2011, blz. 1.

³⁰ Verordening (EG) nr. 882/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 inzake officiële controles op de naleving van de wetgeving inzake diervoeders en levensmiddelen en de voorschriften inzake diergezondheid en dierenwelzijn, PB L 191 van 30.4.2004, blz. 1-141.

geharmoniseerde procedures vastgesteld voor de invoer van biologische producten naar de EU op twee mogelijke manieren: hetzij overeenkomstig de bio-wetgeving van de EU, hetzij op basis van gelijkwaardigheid van normen en controlesystemen.

Om gelijkwaardige biologische producten op andere wijze dan via deze invoerregeling in de EU te kunnen invoeren, moet voor elke zending en voor een beperkte periode een invoermachtiging³¹ worden verleend door de autoriteiten van de lidstaten. Deze mogelijkheid heeft een tijdelijk karakter en wordt geleidelijk uitgefaseerd³².

5.1. Invoer in het kader van de gelijkwaardigheidsregeling

Verschillende systemen of maatregelen worden als gelijkwaardig aangemerkt als met die systemen of maatregelen aan dezelfde doelstellingen en beginselen kan worden beantwoord door toepassing van voorschriften die dezelfde mate van zekerheid op het gebied van conformiteit waarborgen³³. Gelijkwaardigheidsovereenkomsten kunnen bevorderlijk zijn voor de ontwikkeling van normen en controles die aangepast zijn aan de plaatselijke omstandigheden. De Wereldhandelsorganisatie is voorstander van dergelijke overeenkomsten.

De specifieke, in het kader van de Codex Alimentarius opgestelde richtsnoeren³⁴ over biologische levensmiddelen gelden als internationaal ijkpunt voor de harmonisering van de voorschriften inzake biologische producten wereldwijd.

5.1.1. Erkenning van derde landen voor gelijkwaardigheidsdoeleinden

Bij het opstellen van dit verslag stonden elf landen op de lijst van erkende derde landen. Zeventien extra verzoeken zijn nog in behandeling. Het erkenningsproces wordt ingeleid zodra de nationale autoriteiten een officiële aanvraag indienen bij de Commissie. Die aanvraag bevat onder meer een gedetailleerde beoordeling van het biologische normen- en controlesysteem van het betrokken derde land zodat kan worden beoordeeld of dit gelijkwaardig is aan dat van de EU. Deze beoordeling vergt de inzet van aanzienlijke middelen. Geringe verschillen kunnen door de beugel, maar te erg uiteenlopende voorschriften niet, aangezien de invoer hierdoor kan worden belemmerd. De controlemaatregelen moeten aantoonbaar even doeltreffend zijn als die in de EU. Bovendien voert de Commissie geregeld controles ter plaatse uit en herzielt zij de lijst van erkende derde landen eveneens op geregeld basis.

De lijst van derde landen – die na een initiële positieve beoordeling op de lijst worden opgenomen – vormt volgens de Commissie het meest stabiele en betrouwbare instrument voor het beheren van de invoer van biologische producten en stimuleert ontwikkelingslanden bovendien tot het opzetten van hun eigen regelgevingskader en controlesysteem. De Commissie is voornemens de reeds ingediende en eventuele nieuwe aanvragen te blijven onderzoeken teneinde het gelijkwaardigheidsconcept op mondiaal niveau te promoten.

³¹ In 2009 en in 2010 hebben de lidstaten respectievelijk 2440 en 3754 vergunningen afgegeven.

³² Artikel 19 van Verordening (EG) nr. 1235/2008.

³³ Verordening (EG) nr. 834/2007, artikel 2, punt x).

³⁴ Codex CAC/GL 32 – 1999 Richtsnoeren inzake de productie, de verwerking, de etikettering en de verkoop van biologisch geproduceerde levensmiddelen.

Uit de tijd die de beoordelingen tot nu toe in beslag hebben genomen, blijkt echter wel dat deze taak complex is en zeer technische expertise vergt. De Commissie kan weliswaar een beroep doen op de co-rapporterende lidstaten om te helpen met de beoordelingen en de bezoeken ter plaatse, maar dat volstaat duidelijk niet om te voorzien in de middelen die vereist zijn voor de afwikkeling van het hele proces en voor de verdere monitoring van de lijst. De Commissie zal de mogelijkheid van een verdere stroomlijning van de procedures onderzoeken en zal eventueel voorstellen doen om het toezicht te vereenvoudigen en te versterken. In de tussentijd zal de Commissie haar inspanningen opvoeren om de nog in behandeling zijnde verzoeken af te handelen. Er zij op gewezen dat de invoer uit de betrokken derde landen geen hinder ondervindt aangezien die nú plaatsvindt op basis van door de lidstaten verleende invoermachtigingen (zie hierboven) en in de toekomst zal kunnen verlopen via de erkenning van controleorganen en controlerende autoriteiten in de derde landen (zie hieronder).

5.1.2. Erkenning van controleorganen en controlerende autoriteiten voor gelijkwaardigheidsdoeleinden

Wat de invoer van biologische producten uit niet-erkende derde landen betreft, is de Commissie bij het openen van de aanvragen in 2008 begonnen met de tenuitvoerlegging van de erkenning van controleorganen voor gelijkwaardigheidsdoeleinden. Tegen de eerste termijn (31 oktober 2009) waren 73 aanvragen van controleorganen en controlerende autoriteiten van over de hele wereld bij de Commissie binnengelopen. De Commissie heeft de door de aanvragers voorbereide technische dossiers beoordeeld. In de meeste gevallen moest zij zich tot de aanvragers wenden voor extra informatie, met een overeenkomstige verlenging van het proces tot gevolg. De eerste lijst van erkende controleorganen die door de Commissie is vastgesteld³⁵, zal geregeld worden bijgewerkt. De lijst wordt van toepassing op 1 juli 2012.

Volgens de Commissie kan de lijst van controlerende autoriteiten en controleorganen eveneens een betrouwbaar instrument zijn voor het beheren van de invoer, op voorwaarde dat wordt gezorgd voor adequaat toezicht om de correcte werking van de regeling te garanderen. Gezien het feit dat bevoegde autoriteiten van de lidstaten verantwoordelijk zijn voor het controleren van alle geïmporteerde biologische producten vanaf het moment dat deze in het vrije verkeer worden gebracht, zal het met name van essentieel belang zijn dat de Commissie tijdig op mogelijke tekortkomingen in de werking van een in de lijst opgenomen controleorgaan reageert en dergelijke organen van de lijst schrapt indien niet langer aan de voorwaarden wordt voldaan.

Aangezien de regeling nieuw en nog niet operationeel is, kunnen in dit stadium vooralsnog geen conclusies worden getrokken. Uit de ervaring met de werking van de verordening is echter al duidelijk gebleken dat zowel het uitvoeren van dit deel van de invoerregeling als het garanderen van adequaat toezicht de Commissie aanzienlijk veel meer werk zal bezorgen.

Wat het toezicht op de invoerregeling in het algemeen betreft, moet worden nagegaan of het voor de Commissie haalbaar is vrijwaringsmaatregelen vast te stellen om bekende of nieuwe risico's doeltreffender tegen te gaan; hierbij dient rekening te worden gehouden met de

³⁵ Uitvoeringsverordening (EU) nr. 1267/2011 van de Commissie van 6 december 2011, PB L 324 van 7.12.2011, blz. 9.

maatregelen waarin is voorzien bij de verordening zelf en bij andere onderdelen van de Europese wetgeving inzake controles³⁶.

5.2. Invoer in het kader van de overeenstemmingsregeling

In het kader van de overeenstemmingsregeling moet een marktdeelnemer uit een derde land voldoen aan alle voorschriften van de EU-wetgeving, met inbegrip van alle gedetailleerde productievoorschriften en etiketteringsregels. De gevolgde voorschriften moeten – in tegenstelling tot bij de gelijkwaardigheidsregeling – identiek zijn aan de regels die gelden in de EU, in plaats van louter gelijkwaardig. De marktdeelnemers worden onderworpen aan controles door controleorganen of controlerende autoriteiten die voor overeenstemmingsdoeleinden door de Commissie zijn erkend.

De overeenstemmingsregeling is nog niet geactiveerd. De eerste aanvragen van controlerende autoriteiten en controleorganen moeten uiterlijk op de door de Commissie vastgestelde termijn (31 oktober 2014) worden ingestuurd. Er resteert dus nog tijd om de gelijkwaardigheidsregeling verder te ontwikkelen.

Uit de ervaring blijkt dat het nog maar de vraag is of de overeenstemmingsregeling voor een betere toegang tot de EU-markt zal zorgen en meer voordelen voor de handelspartners van de EU zal opleveren dan in het kader van de gelijkwaardigheidsregeling het geval is. De consument zal er evenmin erg op vooruitgaan aangezien hij de in het kader van de overeenstemmingsregeling geïmporteerde producten op de markt toch niet kan onderscheiden van andere. Bovendien brengt de regeling meer administratieve rompslomp met zich mee dan de gelijkwaardigheidsregeling zonder dat daar extra voordelen tegenover staan. De Commissie wil zich dan ook eerder toeleggen op de gelijkwaardigheidsregeling dan op de overeenstemmingsregeling, die samen met de handelspartners in het licht van huidige en toekomstige handelsactiviteiten moet worden getoetst op nut en doeltreffendheid.

5.3. Het controlecertificaat

Een zending biologische producten mag in het kader van de gelijkwaardigheidsregeling slechts in de EU in het vrije verkeer worden gebracht na overlegging van een origineel controlecertificaat dat is afgegeven door een controleorgaan of een controlerende autoriteit dat/die onder toezicht staan van een erkend derde land, van de Commissie of van de bevoegde autoriteit van een lidstaat (in het kader van de regeling inzake invoermachtigingen). Bij invoer in de EU worden de zending getoetst aan de in het controlecertificaat vermelde gegevens, met name merktekens en partijnummers die de biologische producten identificeren, en wordt het certificaat geïmprimeerd door de douanediens. Dit maakt het controlecertificaat tot een essentiële schakel om elke partij biologische producten te traceren van de producent in het derde land tot de importeur in de EU en om de verdere distributie van het product in de EU na te gaan, mocht het product uit de markt moeten worden genomen.

De marktdeelnemers vinden de verplichting een origineel controlecertificaat over te leggen, omslachtig vanwege de vertraging die gepaard kan gaan met het doorsturen van het originele

³⁶ Verordening (EG) nr. 882/2004 en Verordening (EG) nr. 669/2009 van de Commissie van 24 juli 2009 ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 882/2004 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft meer uitgebreide officiële controles op de invoer van bepaalde diervoeders en levensmiddelen van niet-dierlijke oorsprong en tot wijziging van Beschikking 2006/504/EG, PB L 194 van 25.7.2009, blz. 11-21.

certificaat, en dringen erop aan dat elektronische controlecertificaten mogen worden ingediend. Bepaalde lidstaten die een groot percentage van alle invoer in de EU inklaan, hebben er belangstelling voor getoond dat wordt nagegaan of elektronische certificaten via een beveiligde databank voor controle-, inklarings- en toezichtsdoeleinden ter beschikking van de autoriteiten van de lidstaten en de Commissie kunnen worden gesteld. De Commissie is van plan een onderzoek in te stellen naar de haalbaarheid van een dergelijk systeem, waarmee marktdeelnemers de inklaring sneller kunnen afwikkelen en waarmee de Commissie essentiële gegevens over invoertransacties ter beschikking worden gesteld voor het toezicht dat zij op de controleorganen in derde landen dient uit te oefenen. Belangrijk is tevens de lidstaten met een dergelijk systeem snel op inbreuken kunnen reageren met het blokkeren van niet-conforme producten.

6. CONCLUSIES

Dit verslag geeft een overzicht van de beperkte ervaring die is opgedaan met de toepassing van de verordening sinds 2009. De Commissie trekt daaruit de volgende conclusies:

- (a) Er bestaat momenteel geen objectief gemotiveerde noodzaak om het toepassingsgebied van de verordening uit te breiden tot grootkeukens. Wat de etikettering van textielproducten en cosmetische producten als biologisch betreft, kan voor een adequate bescherming van de consument eventueel gebruik worden gemaakt van andere instrumenten. Verdieping van het regelgevings- en controlekader voor landbouwproducten verdient de voorkeur boven uitbreiding van het toepassingsgebied met nog meer producten en sectoren.
- (b) Het verbod op het gebruik van GGO's in de biologische productie wordt weliswaar correct toegepast, maar de verkopersverklaring moet worden herbekeken en de beschikbaarheid van bepaalde producten in een andere dan een genetisch gemodificeerde versie moet worden opgevolgd. Preventieve maatregelen en geharmoniseerde acties krijgen de voorkeur boven een specifieke GGO-drempel voor biologische producten, die in de huidige omstandigheden niet gerechtvaardigd lijkt. Wat coëxistentie betreft, hebben de lidstaten extra richtsnoeren gekregen in de vorm van de aanbeveling van de Commissie van 13 juli 2010 inzake richtsnoeren voor de ontwikkeling van nationale coëxistentiemaatregelen om de onbedoelde aanwezigheid van GGO's in conventionele en biologische gewassen te vermijden. Het is echter noodzakelijk de ontwikkelingen die recent hebben plaatsgevonden, te analyseren.
- (c) Het controlesysteem spoorde in de meeste gevallen met de werking van de interne markt. Toch schort nog steeds een en ander aan de toepassing van het systeem. Er dient dan ook te worden voortgewerkt om het systeem performanter te maken.

Hoewel vooruitgang is geboekt met de tenuitvoerlegging van de nieuwe, op gelijkwaardigheid gebaseerde invoerregeling, is het wenselijk een en ander te stroomlijnen. Voorts wordt in twijfel getrokken of het nut heeft de overeenstemmingsregeling te activeren.

Volgens de Commissie is het te vroeg dag om voorstellen tot wijziging van de verordening bij dit verslag te voegen, vooral nu het voorstel voor aanpassing van de verordening aan het

Verdrag van Lissabon³⁷ nog steeds in behandeling is bij het Parlement en de Raad. Aan de hand van het onderhavige verslag wil de Commissie een aantal gegevens aanreiken als input voor een constructief debat over de verordening inzake de biologische landbouw. Het is mogelijk dat de Commissie in het kielzog van dit debat wetgevingvoorstellen op tafel zal leggen.

Om een zo constructief mogelijk debat mogelijk te maken en de betrokkenheid van de burger te stimuleren, reikt de Commissie een aantal essentiële elementen aan die haars inziens in het reflectieproces over de biologische landbouw aan de orde moeten komen, zoals de vereenvoudiging van het wetgevingskader (zonder dat de normen daardoor verwateren), de coëxistentie van genetisch gemodificeerde gewassen en de biologische landbouw, en de verbetering van het controlesysteem en van de gelijkwaardigheidsregeling in het kader van de handel in biologische producten.

De Commissie nodigt het Europees Parlement en de Raad uit om de in dit verslag naar voren gehaalde thema's te bespreken en kijkt tevens uit naar commentaar van andere belanghebbende partijen.

³⁷ COM(2010) 759 definitief van 17.12.2010.

BIJLAGE

Hieronder wordt een aantal onderwerpen voorgesteld voor bespreking tijdens het debat over het verslag van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad over de toepassing van Verordening (EG) nr. 834/2007 van de Raad inzake de biologische productie en de etikettering van biologische producten.

1. Kan het wetgevingskader worden vereenvoudigd (en zo ja, hoe) zonder dat de normen daardoor verwateren?
2. Welke maatregelen moeten worden genomen om ervoor te zorgen dat de coëxistentie in acht wordt genomen en dat elke landbouwer die voor de biologische productie opteert, kan voldoen aan de normen voor deze productievorm?
3. Is het noodzakelijk de bestaande productienormen te herzien en stringentere voorschriften vast te stellen, bijvoorbeeld op het gebied van de beschikbaarheid van biologisch gehouden jonge dieren, biologisch diervoeder en biologisch zaaigoed en eventuele andere elementen? Zo ja, wat moet dan worden voorgesteld aan landbouwers of regio's die niet in staat zijn aan deze nieuwe voorwaarden te voldoen? Zou geregionaliseerde flexibiliteit in overeenstemming zijn met billijke mededingingsvoorwaarden. Zouden controles haalbaar zijn?
4. De controles zijn gebaseerd op fysieke inspecties die ten minste eens per jaar bij elke marktdeelnemer in de voedselketen worden uitgevoerd. De marktdeelnemers moeten worden gecertificeerd door onafhankelijke certificeerders. Hoe kan het controlesysteem worden verbeterd?
5. Overeenkomstig het Europees Actieplan³⁸ heeft de Commissie de gelijkwaardigheid in het kader van de handel in biologische producten gestimuleerd via de erkenning van derde landen of controleorganen. Moet gelijkwaardigheid het enige instrument blijven voor de handel in biologische producten? Gedurende de afgelopen jaren is de Commissie erin geslaagd de wederzijdse erkenning te krijgen van derde landen die door de EU als gelijkwaardig waren erkend. Moet deze benadering worden versterkt om de offensieve belangen van de EU beter te verdedigen?

³⁸ COM(2004) 415 definitief van 10.6.2004, MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN DE RAAD EN HET EUROPEES PARLEMENT - Europees actieplan voor biologisch voedsel en biologische landbouw.